

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏ

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

**Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի
2022 - 2025 թվականների ռազմավարության**

ք. Երևան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ..... 4

Նախաբան.....	4
Ինստիտուցիոնալ արժեքներ.....	4
Նախորդ ժամանակահատվածում Փաստաբանների պալատի ձեռքբերումները.....	5
Փաստաբանների պալատի խնդիրները (նպատակները).....	5
Փաստաբանների պալատի տեսլականը.....	6
Փաստաբանների պալատի առաքելությունը.....	6

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ..... 7

2022 - 2025 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ..... 9

1. Փաստաբանների պալատի ինստիտուցիոնալ միասնականության պահպանում 9
2. Փաստաբանական գործունեությանն արտաքին միջամտությունների (այդ թվում՝ գաղտնալսման) վերացմանն ուղղված միջոցառումների շարունակականության իրականացման անհրաժեշտություն..... 11
3. Փաստաբանական համայնքի կողմից իրավակիրառ մարմինների, այդ թվում՝ դատավորների, միջազգային չափորոշիչների վրա հիմնված, ոչ ֆորմալ, գնահատման համակարգի ստեղծման անհրաժեշտություն..... 11
4. Հասարակության մեջ փաստաբանի դերի և հեղինակության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների շարունակականության ապահովում..... 12
5. Փաստաբանական ռեսուրսների օպտիմալ օգտագործման և փաստաբանների զբաղվածությունը խթանող միջոցառումների ընդլայնման անհրաժեշտություն..... 12
6. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ինստիտուցիոնալ զարգացում..... 13
7. Մասնագիտական անվճար աջակցության ծրագրի (low bono) ներդրում..... 14
8. Անվճար իրավաբանական օգնություն (pro bono) և մասնագիտական անվճար աջակցություն (low bono) տրամադրող փաստաբանների և փաստաբանական գրասենյակների համար խրախուսման ընթացակարգի սահմանման անհրաժեշտություն..... 15
9. Փաստաբանների միջեվ ոչ ֆորմալ շփումներին նպաստող մարզամշակութային, ինտելեկտուալ միջոցառումների քանակի ավելացում..... 15
10. Փաստաբանական գրասենյակների զարգացումը խթանող ծրագրերի շարունակականության ապահովման անհրաժեշտություն..... 16
11. Փաստաբանների աշխատանքում ժամանակակից տեխնոլոգիաների և գործիքակազմերի կիրառմանը նպաստող միջոցառումների շարունակականության ապահովման անհրաժեշտություն..... 16
12. Ուսուցում և փաստաբանների վերապատրաստում..... 16
13. Տարեց փաստաբանների համար իրականացվող ծրագրերի շարունակականության ապահովում..... 17
14. Փաստաբանական համայնքի և իրավակիրառ ոլորտների ներկայացուցիչների փոխադարձ քննարկման հարթակների ընդլայնման անհրաժեշտություն..... 17
15. Հանրային իրավագիտակցության բարձրացման և իրազեկման միջոցառումների

**ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների
նազնավարության ծրագիր**

իրականացում.....	18
16. Միջհամայնքային կապերի զարգացմանն ուղղված միջոցառումների շարունակականության ապահովման անհրաժեշտություն	18

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան

Սույն ռազմավարական ծրագիրն ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության փաստաբաններ պալատի (այսուհետ նաև՝ Փաստաբանների պալատ) տեսլականը և 2022-2025 թվականների գործունեության հիմնարար ուղղությունները՝ հիմքում ունենալով փաստաբանության զարգացման հեռանկարը:

Ծրագրում սահմանված են Փաստաբանների պալատի հայեցակարգային մոտեցումները, որոնք կողմնորոշելու են նրա առաջիկա գործունեությունը և ուղղված են «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (այսուհետ նաև՝ Օրենք), ինչպես նաև կանոնադրությամբ Փաստաբանների պալատի առջև դրված խնդիրների և նպատակների իրականացմանը:

Ռազմավարության ծրագրի ելակետային նպատակադրումն է՝ պահպանել ինստիտուտի նախորդ ժամանակահատվածի ձեռքբերումները և զարգացնել դրանք ծրագրված ժամանակաշրջանում:

Ծրագիրը մշակվել է հիմք ընդունելով ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի և խորհրդի անդամների նախընտրական ծրագրերում առաջ քաշված տեսլականը:

Ծրագիրը մշակելիս նկատի է ունեցվել նաև Փաստաբանների պալատի խորհրդի նախորդիվ սահմանված Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի ռազմավարության ծրագրերի որոշ դրույթներ, որոնք շարունակական բնույթ են կրում և մշտապես արդիական են:

Ինստիտուցիոնալ արժեքներ

Հայաստանի Հանրապետությունում փաստաբանության՝ որպես արդարադատության համակարգի կարևորագույն ինստիտուտի զարգացման և մասնագիտության նկատմամբ հարգանքի ձևավորման համար կարևորագույն նախադրյալ է հանդիսանում Փաստաբանների պալատի անդամ փաստաբանների կողմից Օրենքի, ինչպես նաև Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (այսուհետ նաև՝ Կանոնագիրք) սկզբունքների պահպանումը՝ նկատի ունենալով նաև այն, որ փաստաբանը՝ որպես հանրային անձ, հատուկ դեր է ստանձնում հասարակության մեջ, քանի որ փաստաբանի պարտականությունները չեն սկսվում և ավարտվում միայն իր վստահորդների հանձնարարականների կատարմամբ:

Նշվածի հաշվառմամբ Փաստաբանների պալատը հարկ է համարում ընդգծել հետևյալ սկզբունքները, որոնց՝ որպես հիմնարար արժեքների, պահպանումը կարևորագույն նախադրյալ է հանդիսանում Փաստաբանների պալատի առաքելության և տեսլականի իրագործման համար:

Այդ սկզբունքներն են՝

- ✓ օրինականությունը,
- ✓ փաստաբանական գործունեության ազատությունը և անկախությունը,
- ✓ փաստաբանների հավասարությունը և նրանց դեմ ուղղված խտրականության արգելումը,
- ✓ փաստաբանական գործունեությանը չմիջամտելը,

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազմավարության ծրագիր

- ✓ վստահորդների իրավունքների նկատմամբ հարգանքը, պաշտպանությունը և փաստաբանների գործունեության ազատությունը,
- ✓ փաստաբանական գաղտնիքի պաշտպանությունը,
- ✓ փաստաբանների կողմից փաստաբանական վարքագծի կանոնների խստիվ պահպանումը:

Նախորդ ժամանակահատվածում Փաստաբանների պալատի ձեռքբերումները

Ծրագիրը մշակելիս հիմք է ընդունվել այն ընկալումը, որ փաստաբանությունն ակտիվ զարգացման շրջափուլում է: Տարիների ընթացքում Հայաստանում ներդրվել է հանրային պաշտպանության առանձնահատուկ կառուցակարգ, հիմնադրվել է Փաստաբանական դպրոցը, ստեղծվել և հաջողությամբ գործում են փաստաբանական գործունեությանն աջակցող տարբեր ստորաբաժանումներ (փաստաբանների իրավունքների պաշտպանության հանձնաժողով, արագ արձագանքման հանձնախումբ, գիտավերլուծական կենտրոն, ակումբ և այլն): Փաստաբանների պալատի ստորաբաժանումների մոդելները միջազգային գործընկերների կողմից դիտարկվում են օրինակելի: Տարիների ընթացքում փաստաբանական համայնքում ձևավորվել են ինստիտուտն ամրապնդող ավանդույթներ, փաստաբաններն արդեն ունեն մասնագիտության օր:

Հասարակությունն օր օրի ավելի լիարժեք է ընկալում փաստաբանի առաքելությունը, նրա դերը հասարակության կյանքում և մարդու իրավունքների պաշտպանության գործում: Հանդիսանալով իրավական պետության արդարադատության համակարգի անփոխարինելի բաղադրիչ՝ փաստաբանական ինստիտուտին վերաբերող առանձին իրավական կարգավորումներ սահմանվել են նաև Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ:

Ինստիտուտի առջև ծառայող մարտահրավերներն այսօր էլ քիչ չեն և դրանք անհրաժեշտ է հաղթահարել: Շոշափելի ձեռքբերումների հետ մեկտեղ առկա են նաև խնդիրներ, որոնք միասնական ջանքերով առաջիկա տարիներին պետք է լուծվեն:

Այդ նպատակով սույն ծրագրում փորձ է արվել վեր հանել Փաստաբանների պալատի և փաստաբանների առջև ծառայած թե՛ ներքին և թե՛ արտաքին խնդիրները, ինչպես նաև հնարավորինս կանխատեսել այն խոչընդոտները, որոնք կարող են ի հայտ գալ Փաստաբանների պալատի և փաստաբանների գործունեության ընթացքում:

Փաստաբանների պալատի խնդիրները (նպատակները)

Փաստաբանների պալատի խնդիրներն են՝

- ✓ պաշտպանել իր անդամների իրավունքները և օրինական շահերը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և կազմակերպությունների հետ փոխհարաբերություններում, ինչպես նաև դատարանում.
- ✓ կազմակերպել փաստաբանների արտոնագրման գործընթացը.
- ✓ կազմակերպել փաստաբանի ունկնդիրների մասնագիտական ուսուցումը և փաստաբանների վերապատրաստումը.
- ✓ վերահսկողություն իրականացնել իր անդամների կողմից Օրենքի, Փաստաբանների պալատի կանոնադրության և Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջների պահպանման նկատմամբ.

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազմավարության ծրագիր

- ✓ միջոցներ ձեռնարկել փաստաբանության հեղինակության բարձրացման ուղղությամբ.
- ✓ Օրենքով նախատեսված դեպքերում յուրաքանչյուրի համար հավասարապես ապահովել մատչելի և արդյունավետ անվճար իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունքի իրականացումը.
- ✓ նպաստել հանրային իրավագիտակցության և իրավական մշակույթի բարձրացմանը:

Փաստաբանների պալատի տեսլականը

Փաստաբանների պալատի տեսլականը Հայաստանի Հանրապետությունում փաստաբանական ինստիտուտի կայացումը և զարգացումը, ինչպես նաև փաստաբանության հեղինակության բարձրացումն ապահովելն է: Այդ գործընթացում առաջին հերթին անհրաժեշտ է՝

- ✓ Ապահովել Օրենքով փաստաբանների համար սահմանված երաշխիքների, ներառյալ՝ փաստաբանության անկախության պահպանումը.
- ✓ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներով ապահովել փաստաբանների իրավունքների, օրինական շահերի և մասնագիտական գործունեության պաշտպանությունը բոլոր տեսակի (հատկապես՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և կազմակերպությունների) սպառնալիքներից, խոչընդոտներից կամ ցանկացած տեսակի այլ հակաիրավական միջամտությունից (ոտնձգությունից).
- ✓ Պատշաճ որակով ապահովել փաստաբանների շարունակական վերապատրաստումը՝ փաստաբանների կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավման նպատակով:

Փաստաբանների պալատի առաքելությունը

Փաստաբանների պալատի առաքելությունն ուղղակիորեն բխում է Փաստաբանների պալատի առջև դրված խնդիրների և նպատակների իրականացման անհրաժեշտությունից:

Փաստաբանների պալատն անկախ և ինքնակառավարվող մասնագիտական կառույց է, որն իր ուրույն դերն ունի գործուն իրավական դաշտի ձևավորման հարցում՝ որպես դատաիրավական համակարգի կայացման և արդարադատության իրականացման հետ ուղղակիորեն առնչվող ինստիտուտ:

Փաստաբանությունը՝ որպես քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտ կոչված է նպաստելու Հայաստանի Հանրապետությունում կայուն արդարադատության համակարգի ձևավորմանը՝ հիմքում ունենալով իրավունքի գերակայության և մարդու իրավունքների՝ որպես բարձրագույն արժեքի պահպանման սկզբունքները:

Որպես Փաստաբանների պալատի կարևորագույն նպատակ անհրաժեշտ է արձանագրել նաև Փաստաբանների պալատի և ընդհանրապես փաստաբանության ինստիտուցիոնալ կայունությունը և անկախությունը պահպանելու անհրաժեշտությունը:

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Փաստաբանների պալատի գործունեության ընթացքում վեր են հանվել հետևյալ խնդիրները՝

- ❖ Պետության ձգտումը՝ վերահսկելու փաստաբանների մասնագիտական գործունեությունը, այդ թվում՝ Փաստաբանների պալատի միասնականությունը խաթարելու, Փաստաբանական ակադեմիայի և Հանրային պաշտպանի գրասենյակի նկատմամբ վերահսկողությունն ուժեղացնելու միջոցով.
- ❖ Փաստաբանական գործունեությանն արտաքին միջամտություններ (այդ թվում՝ գաղտնալսում).
- ❖ Փաստաբանական համայնքի կողմից իրավակիրառ մարմինների՝ այդ թվում դատավորների, միջազգային չափորոշիչների վրա հիմնված, ոչ ֆորմալ, գնահատման համակարգի ստեղծման անհրաժեշտություն.
- ❖ Հասարակության մեջ փաստաբանի դերի և հեղինակության ընկալման նվազ մակարդակ.
- ❖ Փաստաբանական ռեսուրսների օգտագործման նվազ արդյունավետություն և զբաղվածության խթանման կատարելագործման ենթակա գործիքակազմ.
- ❖ Մարզաբնակ փաստաբանների նվազ ներգրավվածություն ՀՀ փաստաբանների պալատի առօրյա գործընթացներին.
- ❖ Հանրային պաշտպանի գերծանրաբեռնվածություն.
- ❖ Դատախազների համեմատությամբ հանրային պաշտպանների սոցիալական ապահովվածության անհավասարություն.
- ❖ Մասնագիտական անվճար աջակցության ծրագրի (Low Bono) բացակայություն.
- ❖ Վերապատրաստման ծրագրերում ընդգծված գործնական, այդ թվում՝ ոչ մասնագիտական, դասընթացների ոչ բավարար քանակ.
- ❖ Անվճար իրավաբանական օգնություն (Pro bono) և մասնագիտական անվճար աջակցության տրամադրող փաստաբանների և փաստաբանական գրասենյակների խրախուսման ընթացակարգի բացակայություն.
- ❖ Փաստաբանների միջև ոչ ֆորմալ շփումներին նպաստող մարզամշակութային, ինտելեկտուալ միջոցառումների նվազ քանակ.
- ❖ Փաստաբանական գրասենյակների զարգացմանը խթանող ծրագրերի շարունակականություն.
- ❖ Փաստաբանների աշխատանքում ժամանակակից տեխնոլոգիաների և գործիքակազմերի կիրառմանը նպաստող միջոցառումների շարունակականություն.

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազնավարության ծրագիր

- ❖ Տարեց փաստաբանների համար իրականացվող ծրագրերի շարունակականություն.
- ❖ Փաստաբանական համայնքի և իրավակիրառ ոլորտների ներկայացուցիչների փոխադարձ քննարկման հարթակների սակավություն.
- ❖ Փաստաբանների պալատի գիտագործնական կարողությունների ընդլայնման անհրաժեշտություն.
- ❖ Փաստաբանության ինստիտուտին վերաբերող ՄԻԵԴ որոշումների և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումների շտեմարանի ստեղծման անհրաժեշտություն.
- ❖ Միջհամայնքային կապերի զարգացմանն ուղղված միջոցառումների շարունակականության ապահովման անհրաժեշտություն.

2022 – 2025 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

Փաստաբանների պալատի գործունեության ընթացքում, վերջին շրջանում ավելի հաճախ, այդ թվում՝ առանձին փաստաբանների կողմից, շրջանառվում են կարծիքներ, որ օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով անհրաժեշտ է մասնատել փաստաբանության ինստիտուտը և մի քանի փաստաբանական պալատներ հիմնադրելու և դրանց անդամակցելու հնարավորություն ընձեռնել փաստաբաններին:

Այս գաղափարը կործանարար է մեր ինստիտուտի համար, դրա նպատակահարմարությունը փաստարկված չէ, որևէ կերպ չի կարող արդարացված լինել և հղի է ստորև նշված հետևանքներով՝

– Կազմաքանդվելու է փաստաբանական ինստիտուտը: Փաստաբանի անկախությունն ապահովող կառույցները՝ Փաստաբանական ակադեմիան, Հանրային պաշտպանի գրասենյակը և այլ ստորաբաժանումները կամ կդադարեն գործել, կամ կգործեն պետական մարմինների ենթակայության ներքո:

– Առաջանալու է հակասություն միջազգային առաջատար փորձի հետ: Ժամանակակից փաստաբանական համայնքները գնում են միավորման ճանապարհով, իսկ բազմապալատ բաժանումը բնորոշ է մեծ փաստաբանական համայնք ունեցող երկրներին, որտեղ պալատների բաժանումն իրականացվում է բացառապես տարածքային սկզբունքով՝ ԱՄՆ, Ֆրանսիա Գերմանիա: Անգամ ԱՊՀ տարածքում գործում է միապալատ ձևաչափը:

– Նվազելու են փաստաբանական ինստիտուտի արդյունավետ կառավարման ռեսուրսային հնարավորությունները:

Ստեղծված յուրաքանչյուր պալատ պետք է ինքնուրույն կազմակերպի իր աշխատանքները և հոգա իր ֆինանսական ծախսերը՝ շենքի վարձակալություն, աշխատողների աշխատավարձ իրականացվող ծրագրեր և այլ: Առկա վիճակում ռեսուրսների միավորման շնորհիվ է իրականացվում Պալատի առջև դրված խնդիրների իրականացումը:

– Ինստիտուցիոնալ միասնականության բացակայության հետևանքով նվազելու է ՀՀ փաստաբանության հեղինակությունը և տարիների ընթացքում վաստակած կարգավիճակը միջազգային համագործակցության հարթակներում:

Փաստաբանների պալատը համագործակցում է տարբեր միջազգային կառույցների հետ, ինչպես գործընկեր պալատների, այնպես էլ համաեվրոպական և ԱՊՀ տարածքի կառույցների հետ: Տարբեր ձևաչափերում ՀՀ փաստաբանների պալատը վաստակել է իր ուրույն տեղը և դիրքը: Միջազգային գործընկերները հաշվի են նստում կառույցի արտահայտած դիրքորոշումների հետ, հրավիրում են բազմաթիվ միջազգային

« փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազմավարության ծրագիր

միջոցառումների, « փաստաբանների պալատին ներգրավում են բազմաթիվ միջազգային ծրագրերին, որպիսի գործելաոճն ակնհայտ կդադարի փաստաբանության ինստիտուտի մասնատման դեպքում:

– « փաստաբանական ինստիտուտը հայտնվելու է քաղաքական (իշխանական և ընդդիմադիր), օլիգարխիկ ազդեցությունների ներքո, ինչն ուղղակի կհարվածի դրա անկախությանը:

– Բազմապալատ ձևավաչափի դեպքում ֆինանսական ռեսուրսակիր անձինք, այդ թվում նաև՝ քաղաքական միավորումների ներկայացուցիչները, հնարավորություն կունենան ձևավորելու իրենց անձնական փաստաբանական պալատները՝ միջամտելով փաստաբանի անկախությանը՝ ինստիտուցիոնալ մակարդակում:

– Չեն լինելու փաստաբանի վարքագծի ընդհանուր կանոններ, որոնք նույնը կլինեն բոլոր փաստաբանների համար և կանխատեսելի հանրության համար, իսկ լինելու դեպքում դրանք հաստատվելու են ոչ թե փաստաբանական համայնքի, այլ « արդարադատության նախարարության կողմից՝ դրանից բխող հետևանքներով:

– Ժամանակի ընթացքում փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հնարավորությունը մեծ հավանականությամբ վերապահվելու է պետական մասնակցությամբ մարմնի,

– Փաստաբանության ինստիտուտի մասնատմանը հաջորդելու է փաստաբանների անկախության երաշխիքների նվազեցումը, փաստաբանի հեղինակության նսեմացումը, ինչն էլ ի վերջո անդրադառնալու է թե՛ իրավական օգնության տրամադրման որակի անկմանը, թե՛ փաստաբանների հոնորարների նվազմանը, քանի որ չի լինելու այդ երաշխիքների համար պայքարող մեկ միասնական կառույց:

– Փաստաբանական ակադեմիան կամ առհասարակ չի գործելու, կամ միացվելու է « արդարադատության ակադեմիային, իսկ փաստաբանների արտոնագրերի տրամադրումը կվերապահվի պետական մասնակցությամբ մարմնի:

– Մեկից ավելի պալատների դեպքում չի կարող գործել նաև հանրային պաշտպանի գրասենյակը, իսկ անվճար օգնության տրամադրումը կազմակերպվելու է պետական մասնակցությամբ մարմնի կողմից:

Այս մոտեցումն ուղղակի հարված է փաստաբանի կարգավիճակի անկախությանը: Նշված կառույցները ստեղծվել են առաջավոր միջազգային փորձի հիման վրա և այսօր դրանց արդյունավետության բարձր գնահատականները արձանագրվել են միջազգային հեղինակավոր կառույցների կողմից: Ավելին հայաստանյան փորձը դիտարկվում է որպես օրինակելի և իր կիրառությունն է գտնում տարբեր երկրներում:

Ամփոփելով վերոգրյալը՝ պետք է փաստել, որ փաստաբանության մասնատումը ինստիտուտը վերածելու է պետական մարմիններին կից միավորման, ինչը անթույլատրելի է և ուղղակի հետընթաց է:

Փաստաբանների պալատի ինստիտուցիոնալ միասնականության պահպանման համար անհրաժեշտ է ձևավորել իրավունքի գերակայության վրա հիմնված

**ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների
ռազմավարության ծրագիր**

գործիքակազմ, խնդրի չեզոքացմանը ներգրավվելով փաստաբաններից յուրաքանչյուրին, ինչպես նաև շահագրգիռ բոլոր մարմիններին և միջազգային կառույցներին:

Փաստաբանների պալատի ինստիտուցիոնալ միասնականության պահպանման նպատակով անհրաժեշտ մշտապես հետևել հանրային կյանքի զարգացումներին, պետական մարմինների նպատակադրումներին և գործողություններին, ի հայտ բերել ինստիտուտի միասնականությունը խաթարող ոտնձգությունների վտանգները, ինչպես նաև արդեն իսկ առկա ոտնձգությունները, դրանց կանխարգելման և արձագանքման նպատակով բարձրաձայնել հնարավոր վտանգները, կազմակերպել հակազդման և դիմադրության միջոցառումներ՝ ապահովելով հնարավորինս ուժեղ համախմբում:

2. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԳԱՂՏՆԱԼՍՄԱՆ) ՎԵՐԱՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Փաստաբանական գործունեությանը միջամտելու փորձերի շարունակականությունը վկայում է այն մասին, որ փաստաբանների իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտությունը առկա է:

Անհրաժեշտ է իրականացնել փաստաբանների իրավունքների իրացման խոչընդոտների վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակում: Պետք է պարբերաբար լուսաբանել փաստաբանների իրավունքների պաշտպանության հանձնաժողովի և արագ արձագանքման հանձնախմբի կատարած աշխատանքը, ակումբի նիստերում քննարկել արձանագրված խախտումները:

Միաժամանակ անհրաժեշտ է պետական մարմինների կողմից փաստաբանների մասնագիտական գործունեությունը վերահսկելու կամ միջամտելու ցանկացած փորձ արձանագրել և կիրառել համարժեք պաշտպանության միջոցներ, այդ թվում՝ նախաձեռնել ռազմավարական դատավարություններ, նախապատրաստել օրենքների նախագծեր և բարձրաձայնել արձանագրված դեպքերը՝ ներգրավվելով զանգվածային լրատվամիջոցներին:

3. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱՎԱԿԻՐԱՌ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ, ՈՉ ՖՈՐՄԱԼ, ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Փաստաբանական գործունեություն իրականացնելիս իրավունքների պաշտպանության շրջանակներում փաստաբաններն առնչվում են տարբեր իրավակիրառ մարմինների, այդ թվում դատական համակարգում դրական և

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազմավարության ծրագիր

բացասական երևույթների: Նշվածով պայմանավորված՝ ձևավորվում է նաև հասարակական կարծիք այդ մարմինների աշխատանքի արդյունավետության վերաբերյալ: Եվրոպական դատավորների խորհրդատվական խորհրդի 2014թ.թիվ 17 կարծիքում նշվել է, որ գնահատումն առանցքային նշանակություն ունի արդարադատության որակի բարձրացման համատեքստում: Փաստաբանների պալատի կողմից դատարանների գնահատման պրակտիկան լայնորեն կիրառություն է գտել նաև ԱՄՆ-ում:

Վերոգրյալը նկատի ունենալով՝ ակնառու է, որ համապատասխան չափորոշիչների գործածմամբ, ոչ ֆորմալ գնահատումն ի զորու է իրականացնել նաև ՀՀ փաստաբանական համայնքը, ինչը կնպաստի իրավունքի գերակայության ամրապնդմանը և արդարադատության որակի բարձրացմանը:

Վերոգրյալով պայմանավորված՝ անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել ստեղծելու իրավակիրառ մարմինների, այդ թվում՝ դատավորների, միջազգային չափորոշիչների վրա հիմնված, ոչ ֆորմալ, գնահատման համակարգ:

4. ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ԴԵՐԻ ԵՎ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

Փաստաբանների պալատը բազմաթիվ նախաձեռնություններ և միջոցառումներ է իրականացրել, որոնք նպաստել են հասարակության մեջ փաստաբանի դերի և հեղինակության բարձրացմանը:

Համավարակով և երկրում ստեղծված պատերազմական իրավիճակով պայմանավորված միջոցառումների պարբերականությունը նվազել է, որպիսի պայմաններում անհրաժեշտ է վերականգնել առնվազն նախկին պարբերականությունը՝ այն զարգացնելու միտումով:

Այդպիսի միջոցառումների կարևոր օրինակներ են տարբեր խմբերի անձանց համար անվճար իրավաբանական օգնության տրամադրման նախաձեռնությունները, որոնք միտված են ընդգծելու փաստաբանի գործունեության իրավապաշտպան բնույթը:

5. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՕՊՏԻՄԱԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԹԱՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴԱՅՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԹԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ փաստաբանների պալատը փաստաբանների աջակցության ծրագրերի շրջանակներում արդեն իսկ իրականացնում է զբաղվածության ապահովման աջակցության մի շարք ծրագրեր (20 երիտասարդ փաստաբանի համար վեց ամիս ժամկետով աշխատասենյակի առանձնացում ՀՀ փաստաբանների պալատի շենքում), սակայն փաստաբանական ծառայությունների մատուցման շուկայի

**ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների
նազնավարության ծրագիր**

ուսումնասիրությունները վկայում են, որ առկա է փաստաբանների զբաղվածությանն աջակցելու անհրաժեշտություն՝ հատկապես երիտասարդ փաստաբանների շրջանում:

Նախատեսվում է ստեղծել փաստաբանական ծառայությունների պահանջարկ ունեցող տնտեսվարողների էլեկտրոնային հարթակ, ինչպես նաև փաստաբանի աշխատուժի պահանջարկ ունեցող փաստաբանական գրասենյակների հարթակ, որի միջոցով հնարավոր կլինի ապահովել կապն աշխատանք փնտրող փաստաբանների և փաստաբանական գրասենյակների, ինչպես նաև փաստաբանների և տնտեսվարող սուբյեկտների միջև:

Այս հարթակի արդյունավետ գործարկումը կնպաստի նաև մարզաբնակ փաստաբանների զբաղվածության ապահովմանը, ինչպես նաև փաստաբանական ծառայությունների շուկայի տարածքային ապակենտրոնացմանը:

Նշված նպատակի հասնելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել նաև արդեն իսկ առկա և գործնականում արդյունավետորեն օգտագործվող գործիքները և դրանց տեղայնացման հնարավորությունները: Այդպիսի հնարավորության առկայության դեպքում անհրաժեշտ է ապահովել համապատասխան գործիքակազմի ներդրումը և դրա առաջխաղացումը:

6. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

Այսօր Հանրային պաշտպանի գրասենյակի առաջնահերթ խնդիրը հանրային պաշտպանների գերծանրաբեռնվածությունն է:

Այս խնդրի լուծման ճանապարհներից է հանրային պաշտպանների հաստիքների ավելացումը և ծանրաբեռնվածության բաշխման օպտիմալացումը: Որպես լուծում առաջարկվում է գործադիր իշխանության մարմինների հետ շարունակել բանակցությունները հաստիքների ավելացման ուղղությամբ: Արդյունավետ համագործակցության շրջանակներում հնարավոր է իրավաբանական օգնության գործընթացում օգտագործել նաև Փաստաբանական ակադեմիայի կարողությունները, որոնք այս ոլորտում շոշափելի են, ինչպես նաև խթանել այլ կրթական հաստատությունների հետ համագործակցությունը:

Հատուկ ուշադրության է արժանի հանրային պաշտպանների սոցիալական ապահովվածության անհավասարությունը դատախազների համեմատությամբ: Ակնհայտ է, որ օրենքով ամրագրված սոցիալական հավասարության ստանդարտը գործնականում չի կիրառվում: Տվյալ դեպքում առաջարկվում է գործադիր իշխանության մարմինների հետ շարունակել բանակցությունները դատախազների և հանրային պաշտպանների սոցիալական հավասարության ապահովման ուղղությամբ: Խնդիրը կարող է լուծվել ինչպես պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, այնպես էլ որպես փաստաբանական ծախս հատուցված միջոցների հաշվին:

Հանրային պաշտպանի գրասենյակը կարևորագույն դերակատարում ունի անվճար (pro bono) իրավաբանական ծառայությունների ոլորտում, ինչն ամրագրվել է նաև

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազմավարության ծրագիր

Սահմանադրությամբ: Պետք է նկատի ունենալ, որ բյուջետային միջոցների հաշվին ձևավորվող գրասենյակի կարողությունները բավարար չեն անվճար իրավաբանական ծառայությունների առկա ծավալն ամբողջապես ապահովելու համար: Միաժամանակ նմանատիպ ծառայություններ են մատուցում բազմաթիվ այլ կառույցներ, այդ թվում՝ փաստաբանական գրասենյակներ: Ուստի այս առումով անհրաժեշտ է Հանրային պաշտպանի գրասենյակը դիտարկել ոչ միայն որպես օգնություն տրամադրող, այլ որպես նշված ոլորտը համակարգող կառույց: Նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է ստեղծել էլեկտրոնային հարթակ, որտեղ կգեներացվեն անվճար իրավաբանական օգնության կարիքները և համապատասխանաբար կբաշխվեն նմանատիպ աջակցություն ցուցաբերելու պատրաստակամություն ունեցող կառույցների և անձանց միջև:

Հանրային պաշտպանի գրասենյակի գործունեության մասով հաջորդ արձանագրվող խնդիրն ավելի արդյունավետ և պակաս արդյունավետ հանրային պաշտպանների միջև տարբերակված մոտեցում դրսևորելու օրենսդրական արգելքներն են: Չնայած հանրային պաշտպանները հանդիսանում են ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակիցները, սակայն նրանց նկատմամբ կիրառելի չէ օրինակ դրամական պարգևատրում կամ լրացուցիչ վճարովի արձակուրդի տրամադրում խրախուսանքի միջոցները, քանի որ նրանց աշխատանքը ֆինանսավորվում է ՀՀ պետական բյուջեով:

Ակնհայտ է, որ արդյունավետ աշխատանքի խրախուսումը այն գործուն միջոցներից է, որը շահագրգռում է բոլոր աշխատողներին ավելի ջանասիրաբար աշխատելու հարցում: Ուստի նախատեսվում է ներդնել հանրային պաշտպանների խրախուսման համակարգ, իսկ առկա օրենսդրական խոչընդոտների մասով ներկայացնել օրենսդրական փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ առաջարկներ:

7. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳՐԻ (LOW BONO) ՆԵՐԴՐՈՒՄ

Ժամանակակից իրավունքի զարգացման միտումները վկայում են, որ մասնագիտական աջակցության կարիք են ունենում նաև փաստաբանները: Առավել հաճախ նման կարիք առաջանում է երիտասարդ և տարեց փաստաբանների մոտ:

Որպես խնդրի լուծում կարող է հանդիսանալ մասնագիտական անվճար աջակցության ծրագրի իրականացումը, որը համահունչ է Փաստաբանների պալատի առաքելությանը: Նմանատիպ փորձ կիրառվում է տարբեր երկրների փաստաբանական համայնքներում, իսկ առավել տարածված է ԱՄՆ-ում:

Ծրագրի շրջանակներում ակնկալվում է ստեղծել LOW BONO հարթակ և ներգրավել աջակցության կարիք և նման օգնություն տրամադրելու պատրաստակամություն ունեցող գործընկերներին: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ նմանատիպ աջակցություն շատերս ենք ցուցաբերել և շարունակում ենք ցուցաբերել, հետևաբար այն կարելի է իրականացնել համակարգված ձևաչափով:

**ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների
նազմավարության ծրագիր**

Անհրաժեշտ է նշել, որ այս ծրագիրը որևէ կերպ չի զուգակցվում փաստաբանների վերապատրաստման դասընթացների հետ, այն առավելապես վերաբերում է դեպքերին, երբ փաստաբաններն իրենց վարած գործերով ունեն փորձի փոխանակման կամ նման գործեր վարած ավելի փորձառու փաստաբանների հետ խորհրդակցելու կարիք և այս հարթակն առավելապես ունենալու է վերը նշված առաքելությունը:

8. ԱՆՎՃԱՐ ԻՐԱՎԱՔԱՆԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ (PRO BONO) ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ (LOW BONO) ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ՓԱՍՏԱՔԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՓԱՍՏԱՔԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԽՐԱԽՈՒՍՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՍԱՀՄԱՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Անվճար իրավաբանական օգնության տրամադրումը յուրաքանչյուրի փաստաբանի առօրյայի մասն է կազմում: Մյուս կողմից, նման աջակցության կարիք ունի մեր հասարակությունը: Հետևաբար անվճար իրավաբանական օգնության (pro bono) և մասնագիտական անվճար աջակցության (low bono) տրամադրումը պետք է խրախուսանքի արժանանա նաև մեր համայնքի կողմից:

Ուստի, այս առումով անհրաժեշտ է ստեղծել խրախուսման միջոցների կիրառման արդյունավետ ընթացակարգ՝ խրախուսելով մեր գործընկերներին հանրօգուտ աշխատանքի համար: Որպես խրախուսման միջոցներ կարող են ծառայել անդամավճարի գծով արտոնությունները, վերապատրաստումների գծով արտոնությունները և այլ գործիքակազմ:

9. ՓԱՍՏԱՔԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՈՉ ՖՈՐՄԱԼ ՇՓՈՒՄՆԵՐԻՆ ՆՊԱՍՏՈՂ ՄԱՐԶԱՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ, ԻՆՏԵԼԵԿՏՈՒԱԼ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԻ ԱՎԵԼԱՑՈՒՄ

Նախորդող ժամանակահատվածում Փաստաբանների պալատը բավարար հաճախականությամբ իրականացնում էր փաստաբանների միջև ոչ ֆորմալ շփումներին նպաստող մարզամշակութային, ինտելեկտուալ միջոցառումներ, սակայն համավարակով պայմանավորված դրանց քանակը վերջին տարիներին նվազել է, ինչը նվազեցնում է մեր գործընկերների միջև շփումները:

Ուստի, անհրաժեշտ է վերականգնել նախկին ավանդույթները, ավելի հաճախակի դարձնել դրանք և ընդլայնել դրանց շրջանակը:

**10. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ԽԹԱՆՈՂ
ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ**

Փաստաբանական գրասենյակների զարգացումը խթանող ծրագրերի շարքում հատուկ ուշադրության է արժանի գրասենյակների EXPO ցուցահանդեսը, որը դրական արձագանքներ թողեց ինչպես մեր համայնքի ներսում, այնպես էլ հասարակության մոտ:

Անհրաժեշտ է այս միջոցառման իրականացումը դարձնել շարունակական, միաժամանակ խրախուսել գործունեության իրականացման գրասենյակային մշակույթը:

Բացի այդ, նախատեսվում է փաստաբանական գրասենյակների համար ձևավորել հաշվապահական հաշվառում իրականացնող որակյալ և մատչելի ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների բազա:

**11. ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՒՄ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ
ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԳՈՐԾԻՔԱԿԱԶՄԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆԸ ՆՊԱՍՏՈՂ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ**

Փաստաբանների պալատը ձեռնամուխ է եղել այս խնդրի լուծման շրջանակներում իրականացնել ծրագրեր, մասնավորապես՝ ստեղծել փաստաբանական գործունեության կառավարման էլեկտրոնային հարթակ, որի վերաբերյալ աշխատանքները նախորդ ժամանակահատվածում չեն ավարտվել:

Անհրաժեշտ է շարունակել այդ ուղղությամբ տարվող աշխատանքները՝ հասնելով վերջնական արդյունքի, և փաստաբաններին անվճար հիմունքներով տրամադրել փաստաբանական գործունեության էլեկտրոնային կառավարման ծրագիրը:

Միաժամանակ նախատեսվում է հատուկ դասընթացներ կազմակերպել փաստաբանների համար տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման միջոցով իրենց աշխատանքն ավելի արդյունավետ դարձնելու վերաբերյալ:

12. ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ ԵՎ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

Ուսուցման և փաստաբանների վերապատրաստման բաղադրիչի շրջանակներում կարող ենք արձանագրել, որ թե՛ Փաստաբանական ակադեմիայի, թե՛ ՀՀ փաստաբանների պալատի գործուն ջանքերի շնորհիվ փաստաբանական համայնքն առաջատար դիրքերում է և իր փորձը կիրառվում է շատ երկրներում, այդ թվում՝ զարգացած երկրներում:

Այդուհանդերձ, ուսումնական գործընթացը պետք է զարգանա համաժամանակյա ռեժիմով և պարբերաբար կատարելագործվի: Ակադեմիայի գործուսուցման փուլում կիրառվող գործնական դասընթացների արդյունավետությամբ պայմանավորված ակնառու է, որ նմանատիպ դասընթացների անհրաժեշտություն է առաջանում նաև

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազմավարության ծրագիր

գործող փաստաբանների վերապատրաստման շրջանակներում: Այլ մասնագիտացում սերտող փաստաբանների համար օգտակար կլինեն սիմուլացիոն դատավարությունները: Շարունակական կրթության քաղաքականությունն ամբողջապես համապատասխանում են ոչ մասնագիտական դասընթացների՝ հոգեբանություն, խոսքի մշակույթ, հաշվապահական հաշվառում և այլնի գործածումը:

Միաժամանակ առավել արդյունավետ են հատուկ մասնագիտացված կասկադային (դասախոսությունների խումբ) դասախոսությունները:

Նախատեսվում է ընդլայնել փաստաբանների վերապատրաստման թեմաների շրջանակը և ներդնել կարճ ուսումնական ծրագրերի միջոցով վերապատրաստումների մոդելը: Այն իրենից ենթադրում է մեկ թեմայի շուրջ 12 ակադեմիական ժամ վերապատրաստման կազմակերպում, որի շրջանակներում դասախոսը կսպառի թեմային վերաբերող բոլոր խնդրահարույց հարցերը: Այս ինստիտուտի ներմուծման արդյունքում փաստաբաններն ունենալու են ընտրության ազատություն վերապատրաստվել կամ կարճ՝ 12 ակադեմիական ժամ տևողությամբ ծրագրով, կամ այս պահին գործող ձևաչափով:

13. ՏԱՐԵՑ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԻՐԱԿԱՆԱՅՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

Փաստաբանների պալատը նախորդ տարիներին պարբերաբար իրականացրել է սոցիալական ծրագրեր՝ թիրախավորելով կարիքավոր և աջակցության կարիք ունեցող փաստաբաններին: Պետք է արձանագրել, որ այդ ծրագրերի իրականացման անհրաժեշտությունը չի վերացել:

Վերոնշյալով պայմանավորված՝ նախատեսվում է հնարավորինս աջակցել կենսաթոշակային տարիքի փաստաբաններին՝ սահմանելով հավելյալ արտոնություններ անդամավճարների և վերապատրաստման դասընթացների մասով:

14. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԵՎ ԻՐԱՎԱԿԻՐԱՌ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ՀԱՐԹԱԿՆԵՐԻ ԸՆԴԼԱՅՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Փաստաբանական համայնքի և իրավակիրառ ոլորտների ներկայացուցիչների փոխադարձ քննարկման հարթակների առկայության անհրաժեշտությունը պայմանավորված է տարբեր ոլորտում առկա խնդիրների լուծման արդյունավետ ուղիներ ձևավորելու, կարծիքների փոխանակում իրականացնելու, իրավունքի զարգացմանը նպաստելու հանգամանքներով:

Դատական, գործադիր և օրենսդիր իշխանությունների հետ նմանատիպ կայուն հարթակների արդյունավետության փորձն ապացուցվել է բազմաթիվ անգամներ: 2012թ. նմանատիպ քննարկման արդյունքում ՀՀ ոստիկանության և Փաստաբանների

**ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների
նազմավարության ծրագիր**

պալատի միջև կնքվել է փոխըմբռնման հուշագիր, որն արդյունավետ գործել է նախորդ ժամանակաշրջանում: «Աջակցություն Հայաստանում դատական բարեփոխումների իրականացմանը» ծրագրի շրջանակներում դատական համակարգի և ՀՀ փաստաբանների պալատի հետ համատեղ կազմակերպված հանդիպումներին քննարկվեցին բազում խնդիրներ, վեր հանվեցին ուղենիշային դիրքորոշումներ:

Նշվածը նկատի ունենալով՝ պետք է փաստել, որ նման հարթակների անհրաժեշտությունն առկա է, հետևաբար անհրաժեշտ է ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ դրանք ձևավորելու ուղղությամբ:

15. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

Փաստաբանների պալատի՝ օրենքով ամրագրված խնդիրներից է հանրային իրավագիտակցության և իրավական մշակույթի բարձրացմանը նպաստելը:

Նշված նպատակի իրագործում նաև իր հերթին խթանում է հասարակության մեջ փաստաբանի դերի և հեղինակության բարձրացմանը, փաստաբանի գործունեության իրավապաշտպան բնույթի ընկալմանը ձևավորմանը:

Հանրային իրավագիտակցության բարձրացման և իրազեկման գործում որպես առանցքային գործընկեր են դիտարկվում զանգվածային լրատվության միջոցները, որոնց հետ նախատեսվում է շարունակել արդյունավետ համագործակցությունը և զարգացնել առկա հարաբերությունները:

Այս առումով կարևոր ձեռքբերում կարող է լինել հնարավորինս լայն սփռում և ընդգրկում ունեցող որևէ լրատվամիջոցի հետ համագործակցությամբ կայուն հեռարձակում ունեցող հաղորդաշարի պատրաստումը և դրա շարունակականության համար ամուր հիմքեր ապահովելը, ներառյալ՝ արդիական և հանրության համար հետաքրքիր թեմաներին անդրադառնալու եղանակով:

Հանրային իրազեկման արդյունավետ միջոց է դիտարկվում նաև սոցիալական ցանցերի հնարավորությունների օգտագործումը, այդ հարթակներում ՀՀ փաստաբանների պալատի ակտիվ և մշտապես թարմացվող բովանդակությամբ ներկայացվածությունը:

16. ՄԻՋԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՆՈՎՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Փաստաբանների պալատը նախկինում կյանքի է կոչել բազմաթիվ նախաձեռնություններ և իրականացրել է մի շարք միջոցառումներ, որոնք նպաստել են միջհամայնքային կապերի զարգացմանը:

ՀՀ փաստաբանների պալատի 2022 - 2025 թվականների նազնավարության ծրագիր

Փաստաբանների պալատի միջազգայնացման շրջանակներում ստորագրվել են համագործակցության բազմաթիվ փաստաթղթեր եվրոպական երկրների պալատների, դրանց համակարգող կառույցների, ԱՊՀ երկրների պալատների միջև:

ՀՀ փաստաբանների պալատն ակտիվ համագործակցում է Ֆրանսիայի Հանրապետության մի շարք տարածքային պալատների հետ: Սերտ կապեր են ձևավորվել Ռուսաստանի Դաշնության փաստաբանների դաշնային պալատի, Վրաստանի, Բելոռուսի, Ուկրաինայի, Մոլդովայի փաստաբանների պալատների միջև:

Համավարակով և երկրում ստեղծված պատերազմական իրավիճակով պայմանավորված համագործակցության միջոցառումների պարբերականությունը խիստ նվազել է, որպիսի պայմաններում անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել շփումների մակարդակը վերականգնելու ուղղությամբ:

Միաժամանակ, անհրաժեշտ է աշխատանքներ իրականացնել այլ երկրներում Հայաստանի փաստաբանների համար իրավաբանական օգնություն տրամադրելու հնարավորություններն ընդլայնելու ուղղությամբ: Այն առումով, որպես առաջին քայլ, նպատակահարմար է ՀՀ փաստաբանների պալատի միջազգային կապերի շրջանակներում նախաձեռնել քննարկումներ ՀՀ փաստաբանների կարգավիճակի ճանաչումն ապահովելու նպատակով: